

T. A. Baranova

Karjalan kieli

3. kluassu

Ruadotetratti

Петрозаводск
«Фонд творческой инициативы»
2014

УДК 373.167.1
ББК 81.661.2я71-5
В 24

КРОО «Фонд творческой инициативы» издаёт учебники
в соответствии с Приказом № 2 от 13.01.2011
Министерства образования и науки РФ

Издание одобрено термино-орфографической комиссией
при Главе Республики Карелия

Выпуск издания осуществлён при финансовой поддержке
Министерства образования Республики Карелия
в рамках реализации долгосрочной целевой программы
«Развитие образования Республики Карелия в 2011–2015 годах»

Рабочая тетрадь
к учебнику Т. А. Барановой
«Карельский язык»
(ливвиковское наречие)
для 3-го класса
под редакцией Л. П. Ряппиевой,
методиста Центра этнокультурного образования
ГАУ ДПО РК
«Карельский институт развития образования»

Рецензент
С. В. Коробейникова,
ст. преподаватель кафедры
прибалтийско-финской филологии ПетрГУ

Художник
Анастасия Трифанова

Baranova, T. A.
В 24 Karjalan kieli: 3. kluassu: ruadotetratti / Т. А. Baranova; [худож.
А. Трифанова]. — Петрозаводск: Фонд творческой инициативы, 2014. —
95 с.: ил.

УДК 373.167.1
ББК 81.661.2я71-5

ISBN 978-5-85039-305-2

© Баранова Т. А., 2014.
© Трифанова А., оформление, 2014.
© КРОО «Фонд творческой инициативы», 2014.

1 urokku

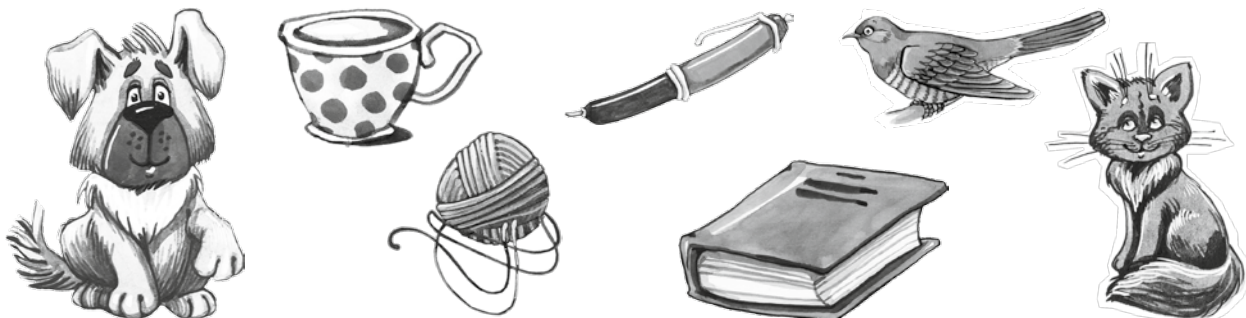
1. Напиши карельский алфавит в тетрадь.
Kirjuta karjalan kielen kirjaimikko tetrattih.

Запомни алфавит! Pane mustoh kirjaimikko!

2. Прочитай и переведи слова.
Luve da kiännä sanat.
Запиши слова в алфавитном порядке.
Kirjuta net rivih kirjaimikkuo myöte.

Aberi, kirjutin, lehti, škola, opastai, brihačču, tyttö, piirdin,
sana, jalgu, vačču, uni, čoke, nenä, garbalo, yö, zuahari, äijy,
ruadua, öhkiä, ikkun, died'oi, elätti, marju, flagu, hyvä, žuaru.

3. Что изображено на картинках? Midä on čomazis?

Запиши слова в алфавитном порядке. Kirjuta net rivih kirjaimikkuo myöte. Слова раздели на слоги. Kirjuta sanat jagajen tavuloih.

4. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

kirjuttua kirjuta, kirjutta-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

5. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Я живу в Карелии. Я карел. Я говорю по-карельски.

2 urokku

1. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Äijygo kirjaindu on karjalan kielen kirjaimikos?

2. На одну строчку выпиши все гласные буквы карельского алфавита, на вторую — все согласные буквы. Yhteh rivih kirjuta kai vokalit, toizeh rivih kirjuta kai konsonantat.

3. Запиши предложения. Kirjuta virkehet.

Meijän kluassu on suuri da valgei.

Myö suvaičemma omua kluassua da piemmö sidä puhtahannu.

В первом предложении подчеркни все гласные буквы. Во втором предложении — все согласные буквы. Enzimäses virkehes viivua kai vokalit. Toizes virkehes viivua kai konsonantat.

4. Запиши предложение. Подчеркни все согласные буквы. Kirjuta virkeh. Viivua kai konsonantat.

Päivystäjäl pidäy kastua vihkoine, valella kukat, auttua opastajale.

3 urokku

1. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Piä, kaglu, rungu, vačču, selgy, bokku, käit, jallat, sormet.

Tukat, oččü, kulmat, silmät, šokat, suu, huulet, kieli, hambahat.

2. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

varustua varusta- а~е

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

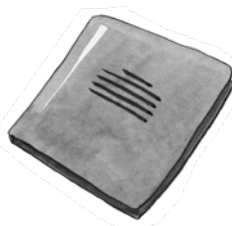
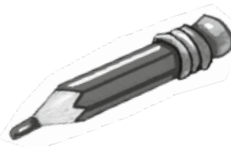
olla valmis — быть готовым

3. Переведи на карельский язык. **Kiännä karjalakse.**

Быть готовым к школе, приготовить одежду, приготовить учебные принадлежности. _____

4. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Midä panet školareppuh?

Školareppuh minä panen (min?) _____

5. Прочитай. Luve.

Semoi opastuu školas. Häi on kolmanden kluasan opastui.
Semoi opastuu hyvin.

Напиши маленький рассказ про себя. Какие слова изменятся? Kirjuta pieni kerronmus itsestäsi. Mitkä sanat muuttuvat?

4 urokku

1. Вспомни личные местоимения. Mustoita persounupronominat.

minä	sinä	häi	myö	työ	hyö
minu-n	sinu-n	häne-n	meijä-n	teijä-n	heijä-n
minu-l	sinu-l	häne-l	mei-l	tei-l	hei-l
minu-u	sinu-u	hän-dy	mei-dy	tei-dy	hei-dy

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Мой дом, наш класс, ваша школа, нет его, нет их, твоё имя, наши книги, их школа, в моём классе.

3. Ответь на вопросы. Vastua kysymyksiin.

Äijygo opastujua on sinun kluasas? Ongo sinul ystäviä teijän kluasas? Kuibo on teijän opastajan nimi?

5 urokku

1. Запиши числа словами.

Kirjuta noumerat lugusanoil.

5 8 10 2 7 1 4 6 3 9

Пиши числительные правильно. Сравни.

Kirjuta lugusanat oigieh. Verdaile.

yksi, kaksi, kolme, nelli, viizi, kuuzi, seiččie, kaheksa, yheksä, kymmene

2. Поставь слова в нужную форму. Запиши словосочетания. Числа запиши словами.

Pane sanat oigieh muodoh. Kirjuta sanayhtymät.
Kirjuta noumerat lugusanoil.

3 (kyly), 10 (kuu), 7 (koiru), ei ole (loukko), 8 (kana), 2 (kezä),
4 (kaži), äijy (pöllö), 5 (lehmy), 6 (lukku), vähä (pilvi), 9 (jänöi)

3. Прочитай и переведи. Попробуй догадаться.

Luve da kiännä. Opi huomata.

Täs on kolme tyttyö: Emma, Inna da Nata.

Heil on kello

, kukku

da

kukki.

Innal da Emmal ei ole kukkua. Emmal da Natal ei ole kelluo.
Kenel on kukki?

6 urokku

1. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

sevoittua sevoita-, sevoitta-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

2. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mittumat ollah piävärit? _____

3. Напиши по образцу. Kirjuta mallin mugah.

Ogurču **on** vihandu.

Mittuine on lumi, mandžoi, kuuzi, nogi, taivas? _____

4. Напиши по образцу. Kirjuta mallin mugah.

Silmät **ollah** valpahansinized.

Mittumat ollah hiiret, ruiskukkazet, kondiet, voikukkazet?

7 urokku

1. Проспрягай глаголы. Taivuta verbit.

päivittyö päivity-, päivitty-

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

kylbie kylve-, kylbe- kezoidu

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

2. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Ongo kezä paras vuvvenaigu sinun mieles? _____

Mittuine siä on kezäl? _____

Midä ruatah lapset kezäl? _____

Kui huogavut sinä? _____

3. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Jyry, tulenišku, pizar, heinykuu, elokuu, kezäkuu, jyristä, päivittyö, kylbie kezoidu.

8 urokku

1. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Две охапки, несу охапку, дам охапку сена.

Я дам охапку травы корове.
Корова даёт молоко.

2. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Kus on brihačču kezäl? _____

Midä häi ruadau? _____

3. Прочитай и переведи. Luve da kiännä.

Kezäl kyläs Lena opastui ajele**mah** pyöräl. Timoi opastui uid**mah**. Semoi opastui niittä**mäh** heiniä.

Образуй новую форму слова:

СИЛЬНАЯ ОСНОВА + **-mah (-mäh).**

Luaji uuzi sanan formu: *luja vardalo* + **-mah (-mäh).**

hyppie hyppi- _____

kižata kižua- _____

syöttiä syöttä- _____

Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mih uudeh sinä opastuit?

Minä opastuin _____

4. Ответь на вопросы. Запиши ответы. Vastua kyzymyksih. Kirjuta vastavukset.

Mittuine on čirku? _____

Midä čirku maltau? _____

Midä čirku syöy? _____

5. Напиши скороговорку. Подчеркни повторяющуюся букву. Kirjuta kieliloru. Viivua kirjain, kudai toistuu.

Čoma čirku eččiy čakkua, eččiy da vie valliččou.

9 urokku

1. Проспрягай глагол в 3 лице. Taivuta verbi 3-ndes persounas.

kukkie kuki-, kukki-

yksikkö

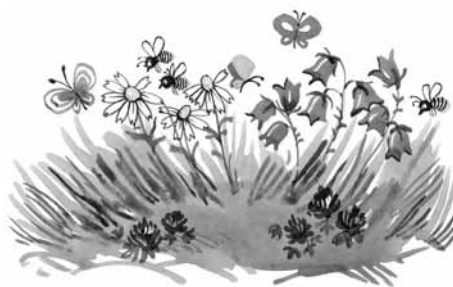
monikko

3. häi _____

hyö _____

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Ромашка цветёт. Клевер цветёт. Одуванчики цветут.
Колокольчики цветут.

3. Ответь на вопросы письменно. Vastua kyzymyksih. Kirjuta.

Mi kukkiu ruskiel? _____
Mi kukkiu valgiel? _____
Mi kukkiu sinizel? _____
Mittuine kukkaine on paras sinun mieles? _____

4. Прочитай и переведи. Lue da kiännä.

Heinis vallottau päivykukkaine, ozuttau ruskiedu piädy
imiččy, helizöy tuulel sinikelloine.

Выпиши названия цветов. Kirjuta kukkazien nimet.

Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Midä ruadau imiččy? _____
Midä ruadau sinikelloine? _____

Midä ruadau päivykukkaine? _____

Подчеркни глаголы. Viivua verbit.

**5. Напиши, каких насекомых ты знаешь.
Kirjuta, mittumua böbökkiä sinä tiijät.**

10 urokku

1. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

kerätä kerä-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Собирать малину, чернику, бруснику;
собирать в ведро, в корзину; собирать
в вёдра, в корзины.

Летом мы собираем морошку. Мы с мамой
собираем землянику.

3. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Mandžoi, must'oi, vagoi, puzu, poimičču, rengi, kypsetä, kerätä, huolittua.

11 urokku

1. Проспрягай глаголы. Taivuta verbit.

hävitä hävie-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

lendiä lennä-, lendä-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Осенью растения пропадают. Осенью исчезают комары. Кукушка улетает на юг. Ласточки улетают в тёплые края.

3. Прочитай и переведи. Luve da kiännä.

Jo lopul keziä erähät linnut kerävytäh parviloih da lennetäh lämmih mualoih.

Enzimäzikse suveh lennetäh kägöit da piäsköit.

Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mindäh sygyzyl linnut lennetäh suveh?

4. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mittuine on piäsköi? _____

Mittuine on piäsköin pezä? _____

12 urokku

1. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Äijygo on lehtie? _____

Mittumien puuloin lehtet ollah? _____

2. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

pakkuo paku-, pakku-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

3. Переведи на карельский язык.

Kiännä karjalakse.

Листья берёзы, лист осины, ягоды рябины, цветы черёмухи, серёжки ольхи.

В лесу много берёз, осин, рябин. Ветер срывает листья с деревьев. Возле дома растут две берёзы и черёмуха. Листья падают на землю.

4. Прочитай. Lue.

Tämä on koivun lehti, tämä huavan, tämä tuomen. Kaikis čomin lehti on kl'onan.

Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mittuine čomin lehti on sinun mieles? _____

13 urokku

1. Прочитай и переведи. Luvda da kiännä.

Siä (poudu, lämmin, vilu, vihmaksine, tuuline), **tuuli** (kova, vilu, lämmin, vieno), **vihmu** (pieni, hienoine, puadari, pitky), **taivas** (puhtas, sinine, harmai, pilveksine, mustu).

Ответь на вопрос письменно.

Vastua kyzymykseh. Kirjuta.

Mittuine siä on tänäpäi? _____

2. Составь и запиши свой диалог.

Keksi oma dialogu. Kirjuta.

— Ongo tänäpäi lämmin siä? _____

— **On.** Tänäpäi on lämmin siä. (**Ei ole.** Tänäpäi on vilu siä.)

— Mittuine on taivas? _____

— Taivas on _____

— Tuulougo tänäpäi? _____

— Tuulou. (Ei tuule.) _____

— Vihmuugo tänäpäi? _____

— Vihmuu. (Ei vihmu.) _____

— Mittuine on vihmu? _____

— Vihmu on _____

3. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

itkie itke- e~ö

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

4. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Я плачу. Ребёнок плачет. Дети плачут. Окна плачут.
У меня хорошее настроение. У тебя плохое настроение.

5. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mittuine on syvysvihmu? _____

14 urokku

1. Прочитай и переведи на русский язык, запиши. Luve da kiännä ven'akse, kirjuta.

Lämmät sovat: šuapku, paikku, kaglupaikku, takki, pal'to,
štanit, sormikkahat, kengät.

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Не выходи на улицу без шапки. Не гуляй без пальто.
Я надеваю куртку. Ты надеваешь пальто. Я надеваю перчатки.
Ты надеваешь сапоги.

3. Прочитай. Luve.

— Pol'a, pihal on vilu.
Pane piäle pal'to.
Pane paikku piäh.
Pane kädeh sormikkahat, jalgah —
kengät. Älä kylmä!

Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Midä sinä panet piäle? _____

4. Прочитай. Luve.

Tervehys, vilu, voimatoi, palavu, voimattomus, hiilavu, terveh.

Запиши синонимы в одну строчку. В другую строчку запиши антонимы. Kirjuta sinounimat yhteh rivih. Toizeh rivih kirjuta antounimat.

15 urokku

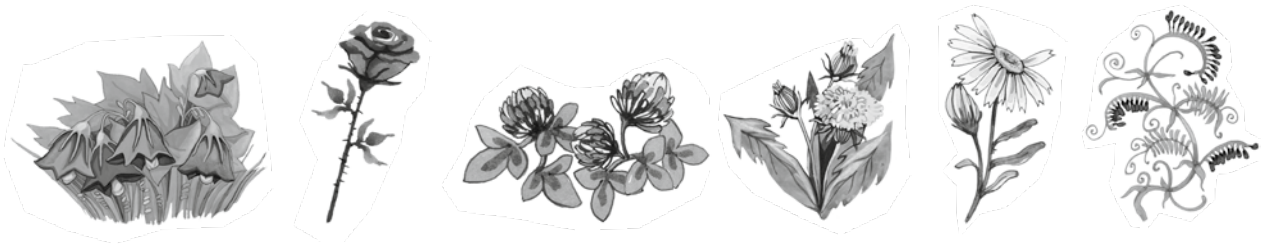
1. Закончи предложение. Lope virkeh.

Kezäl on kolme kuudu: _____

2. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mittuine siä on kezäl? _____

Mi ilmestyy päiväzen da vihman keskes? _____

3. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mittumat ollah kukat? _____

Mi on liigu? Mindäh? _____

4. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

katkuo katko-

yksikkö

monikko

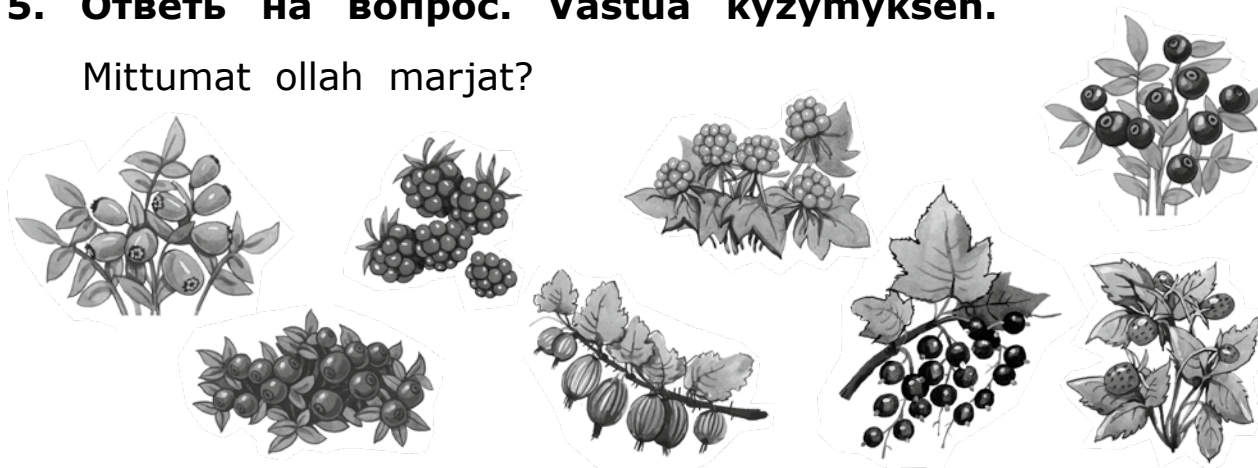
1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Я нарву цветов. Не рви цветы зря! Я не рву цветы зря.
Пусть цветы растут.

5. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mittumat ollah marjat?

Запиши названия только лесных ягод.
Kirjuta vai meččumarjat.

Закончи предложение. Lope virkeh.

Minä kerjän mandžoidu, _____

6. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

pollettua polleta-, polletta-
yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Не топчи ягоды! Я не топчу ягоды.

7. Вспомни, как образуется форма слова. Mustoita.

uida — плыть *uija-*, **uida-**
учиться плавать *opastuo* **uida-mah**

Образуй новые слова. Luaji uvvet sanat.
Используй слова. Käytä sanoï.

kerätä *keriä-* **soudua** *sovva-*, *souda-*
piirustua *piirusta-*, **pilata** *pilua-*

Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mih sinä opastuit kezäl?

Образец. Malli: Kezäl minä opastuin uidamah.

16 urokku

1. Закончи предложение. Lope virkeh.

Sygyzyl on kolme kuudu: _____

2. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mittuine siä on sygyzyl? _____

3. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Konzu on enzimäine školapäivy? _____

Äijändesgo kluasas sinä opastut? _____

Äijygo hengie on sinun kluasas? _____

4. Собери портфель. Keriä školareppu.

Midä panet školareppuh? Mi on liigu? Midä et ota keräle?

Закончи предложение. Lope virkeh.

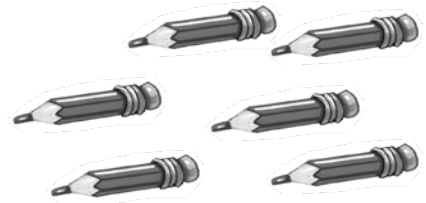
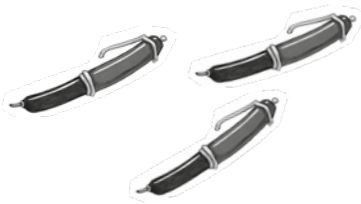
Minä panen školareppuh (min?) tetratin, _____

Minä en ota školah (midä?) _____

5. Запиши числа словами. Kirjuta noumerat sanoil.

8, 4, 2, 6, 10, 1, 7, 3, 9, 5.

Запиши, что нарисовано на картинках. Сколько предметов? Kirjuta, midä on čomazis. Äijygo on?

6. Выбери одежду для осени. Запиши название одежды. Valliče sovat sygyzyh näh. Kirjuta sobien nimet.

7. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

suojella suojele- e~o

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mi suojelou sinuu vihmas? _____

17 urokku

1. Ответь на вопрос письменно. Vastua kyzymykseh. Kirjuta.

Mittumua kodižiivattua sinä tiijät?

2. Какую пользу они приносят? Mida hyödy on niilöis? Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Корова даёт молоко. Овца даёт шерсть. Кошка ловит мышей. Собака стережёт дом. Лошадь перевозит грузы. Курица даёт яйца.

3. Кто что ест? Ken midä syöy? Напиши. Kirjuta.

Lehmy syöy heiniä. _____

4. Вспомни. Mustoita.

käbäl	käbälä-t	korvu	korva-t
käbälä-h	käbäl-i-h	korva-l	korv-i-l
käbäli-ä	käbäl-i-i	korvu-a	korv-i-i

Просклоняй слова в единственном и во множественном числе. Напиши. Taivuta sanat yksikös dai monikos. Kirjuta.

silmy	silmä-t	čoma	čoma-t
-------	---------	------	--------

5. Расскажи. Sanele. Ongo sinul kaži? Mittuine se on?

18 urokku

1. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Ročči, harju, kärzy, očču, vačču, sorku.

2. Прочитай. Luve.

On kezä. Počči on ojas. Tulou počči, röhkäy. Sorkat mustat, vačču mustu, kärzy mustu, yksi očču puhtas.

Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Kus oli počči? _____

Mittuine on počči? _____

Показатель прошедшего времени глаголов **-i**.
Imperfektan tunnus on **-i**.

3. Проспрягай глагол в прошедшем времени.

Taivuta verbi imperfektas.

hierovuo hierovu-, hierovu-i-

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Свинья запачкалась. Живот запачкался. Ноги запачкались.
Лоб чистый.

19 urokku

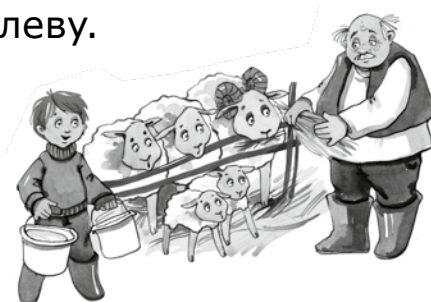
1. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Lammas, vuonu, tahnut, liävy, keriččimet, keritä, niegluo.

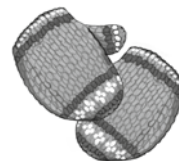
2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Овца с ягнёнком, кличка овцы, три овцы, много ягнят, маленькие ягнята, большой хлев.

Домашние животные находятся в хлеву.
Овцы и ягнята находятся в хлеву.

keriččemet

villat — langat — alazet

3. Kui luajitah langua da nieglotah alastu.

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Овца даёт шерсть. Из шерсти делают нитки. Из ниток вяжут рукавицы.

4. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Midä nieglou buabo lambahien villois? _____

20 urokku

1. Запиши глаголы в 3 лице единственного и множественного числа. Kirjuta verbit yksikön da monikon 3:ndes persounas.

	yksikkö		monikko
kävellä	kävele- e~ö		
3. häi	_____	hyö	_____
n'okkie	n'oki-, n'okki-		
3. häi	_____	hyö	_____
eččie	eči-, ečči-		
3. häi	_____	hyö	_____
pajattua	pajata-, pajatta-		
3. häi	_____	hyö	_____

2. Прочитай рассказ. Luve kerdomus.

KUKKI

Kukki kävelöy pihua myö. Piäs on ruskei heltaine, n'okku on kočkalleh, jallas on terävät kannukset. Händy on čoma. Hännän sullat ollah pitkät, monivärizet. Kukki n'okkiu juvii, eččiy čyöttölöi. Kukki pajattau — kaikin kuultah: Kuk-ki lau-lau!

Поставь подчёркнутые слова во множественное число. Pane viivatut sanat monikkoh.

Запиши рассказ. Kirjuta kerdomus.

Рассказ будет называться «Петухи».
Kerdomuksen nimi roih «**Kukit**».

3. Прочитай рассказ. Lue kerdomus.

KAŽI DA KOIRU

Vit'al on koiru Reks da kaži Pun'a. Konzu Vit'a menöy pihale, koiru juoksou jälles, a kaži vuottau ikkunal. Koiru da kaži eletäh sobuh. Koiru syöy luudu, a kaži syöy maiduo. Yöl koiru vardoiččou kodii, a kaži tabuau hiirii.

Kirjuta kerdomus, gu Vit'al olis vai koiru libo vai kaži. Напиши рассказ о Витиной собаке или Витиной кошке.

(Твой рассказ будет называться так: «**Витина собака. Vit'an koiru**» или «**Витина кошка. Vit'an kaži**»).

21 urokku

1. Прочитай. Luve.

Tuhjon al n'auguu pieni kažinpoigaine. Se on ligahine da nälgähine. Minä tuon kažinpoigazen kodih, pezetän. Se roih harmuakse junozienke, vai kaglaine da kăbălät ollah valgiet. Moine čomaine!

Ответ на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mittuine oli kažinpoigaine? _____

Mittuine rodih kažinpoigaine? _____

2. Нарисуй котёнка. Piirusta kazinpoigaine.

3. Проспрягай глаголы. Taivuta verbit.

uinota uinuo-

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

havačču havaču-, havačču-

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

4. Прочитай. Luve.

Minun lembibobaine on kažine. Sen nimi on Kissi. Kissi on harmaine, silmät ollah vihandat, usat — pitkät.

Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mittuine on Kissi? _____

5. Нарисуй любимую игрушку. Piirusta lembibobaine.

22 urokku

1. Проспрягай глаголы. Taivuta verbit.

pestä peze- e~ö

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

pezettiä pezetä-, pezettä- ä~e

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Помыть пол, вымыть посуду, почистить зубы, выстирать бельё, выкупать ребёнка, купать куклу.

2. Прочитай. Luve.

Minä elostan tytinke: syötän tyttii, pezetän, panen muata. Minä ombelen tytile ruuttua, pezen tytin sovat, kavelen tytinke pihal.

**Спиши предложения, подчеркни глаголы.
Kirjuta virkehet, viivua verbit.**

3. Ответь на вопросы письменно. Vastua kyzymyksih. Kirjuta.

Mittuine lembiboba on sinul? _____

Mittuine se on? _____

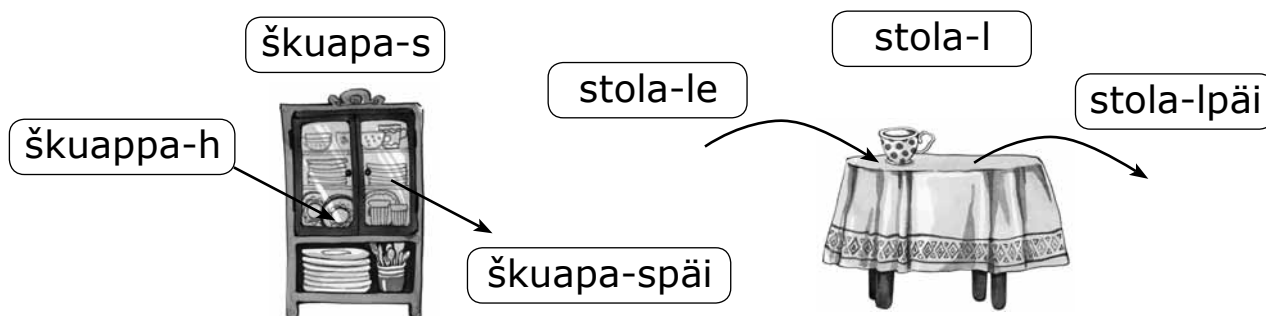
Kui sinä elostat? _____

23 urokku

1. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Aste, juodu, kuppi, bl'uudečku, torielku, luzikku, vilku, veičči, asteškuappu.

2. Вспомни. Mustoita.

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Чашка с блюдцем, много чашек, два блюда, ложка с вилкой, вилка с ножом, нет миски, большая миска.

Ложка находится рядом с тарелкой. Нож находится рядом с вилкой. Чашка, блюдце, тарелка, миска — это посуда.

Я уберу посуду в шкаф. Посуда находится в шкафу.
Я возьму посуду из шкафа. Я поставлю чашку на стол.
Чашка находится на столе. Я возьму чашку со стола.

4. Прочитай. Luve.

Pertis stolal on kuppi. Kuppi on täyzi maiduo. Kaži hyppäi stolale da söi maijot.

Tuli pertih tyttöine. Kaži pöllästy, kiirehel hyppäi stolalpäi da ähkäi kupin lattieie.

Kuppi meni palažikse.

Tyttöine keräy palazii lattielpäi da itköy.

Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Kus oli kuppi? _____

Kunne hyppäi kaži? _____

Kunne tuli tyttöine? _____

Kuspäi kiirehel hyppäi kaži? _____

Kunne pakui kuppi? _____

Milpäi tyttöine keräy palazii? _____

24 urokku

1. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Pereh, muamo, tuatto, buabo, died'oi, velli, sizär, poigu, tytär, t'outa, diädö.

2. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Äijygo hengie on sinun perehes? _____

Ongo sinun pereh suuri? _____

Kedä on sinun perehes? _____

Показатель прошедшего времени глаголов -i. Imperfektan tunnus on -i.

3. Проспрягай глаголы в прошедшем времени. Taivuta verbit imperfektas.

väzyö väzy-, väzy-i

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

huogavuo huogavu-, huogavu-i

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Мама устала. Папа устал. Они устали. Мама отдыхает.
Родители отдыхают.

4. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Как ты помогаешь родителям? Kui sinä autat vahnembii?

Запиши. Используй слова. Kirjuta. Käytä sanoi.

Kävvä (**kävy-**) laukkah, pyhkie (**pyhki-**) pölylöi, pyhkie latettu, pestä (**peze-**) latettu, pestä astieloi, imuroijä (**imuroiče-**), keittiä (**keitä-**), lykätä (**lykkiä-**) toppii, valella (**valele-**) kukkii, kabrastua (**kabrasta-**) pertii, kerätä (**keriä-**) stolua.

Minä _____

25 urokku

1. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Я умею шить. Я умею резать. Я умею красить. Я умею вязать. Я умею подметать. Я умею строгать. Я умею читать. Я умею рыбачить.

2. Напиши, кто что умеет делать. Kirjuta, ken mitä maltau ruadua.

3. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

kiittää kiitä-, kiittä- ä~e

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

4. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Я умелый. Папа хвалит меня. Мы умелые. Мама хвалит нас. Я хвалю: «Молодцы!» Работа работника хвалит.

26 urokku

1. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Pal'l'aine, kirves, nieglu, vastu, veičči, pila, piihtet, nožničat, mualin, nieglat, kočkaine.

2. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mil nieglotah? _____

Mil pilatah? _____

Mil leikatah? _____

Mil vestetäh? _____

Mil mualatah? _____

Образец. Malli: Nieglotah niegloil.

3. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Midä ruatah vastal? _____

Midä ruatah nieglal? _____

Midä ruatah pal'l'azel? _____

Midä ruatah piihtil? _____

Midä ruatah kirvehel? _____

Образец. Malli: Vastal pyhkitäh.

(pyhkitäh, iškietäh nuagloi, ommellah, hallatah halguo, kiškotah nuagloi)

4. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mi tämä on? Mis on luajittu? Mittuine on?

Tämä on avain. Avain on luaittu ravvas. Avain on raudaine.

27 urokku

1. Скажи по-карельски. Запиши. Sano karjalakse. Kirjuta.

Повар, продавец, шофёр, строитель, учитель, воспитатель, тракторист.

2. Расскажи о своих родителях. Sanele omis vahnembis.

Kenenny ruatah vahnembat? (Muamo ruadau Tuatto ruadau)

3. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Kenekse sinä roittos, konzu kazvat? (Konzu kazvan, minä roimmos)

28 urokku

1. Переведи на карельский язык.

Kiännä karjalakse.

Поздравляю тебя, поздравляем тебя, поздравляю вас, поздравляем Вас.

Желаю Вам, желаем Вам, желаю тебе.

Поздравляю тебя с Днём рождения! Желаю тебе здоровья, счастья, удачи.

2. Напиши, когда твой день рождения.

Kirjuta, konzu on sinun roindupäivy.

Образец. Malli: Minun roindupäivy on 25. päivy talvikuudu.

3. Проспрягай глагол в настоящем и прошедшем времени. Taivuta verbi prezensas da imperfektas.

suaja sua- ua~a imperfektas sa-i-

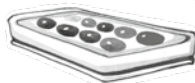
yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

Проверь: 3. sua-u sa-i suaja-h sua-di-h

4.

Напиши ответы на вопросы. Kirjuta vastavukset.

Midä sinä sait lahjakse? _____

Min sinä tahtot suaja lahjakse? _____

Образец. Malli: Minä sain lahjakse ...(min?) .

Minä tahton suaja lahjakse ...(min?) .

29 urokku

1. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Äijygo on päiviä nedälis? _____

Вспомни названия дней недели.

Mustoita nedälinpäivät.

Pyhäpäivy, toinargi, suovattu, kolmaspäivy, piätteniččy, ezmäinargi, nelläspäivy.

**Напиши дни недели по порядку.
Kirjuta nedälinpäivät jällekkäi.**

2. Tänäpäi on kolmaspäivy.

Напиши, какой день недели был вчера, будет завтра. Kirjuta, mittuine nedälinpäivy oli egläi, mittuine nedälinpäivy roih huomei.

3. Напиши, какая погода была утром, днём, вечером, ночью. Kirjuta, mittuine siä oli huondeksel, päiväl, illal, yöl.

Huondeksel oli _____

Päiväl oli _____

Illal oli _____

Yöl oli _____

Используй слова. Käytä sanoi.

Siä (poudu, lämmin, vilu, vihmaksine, tuuline, räkki, märgy), **tuuli** (kova, vilu, lämmin, viento), **taivas** (puhtas, sinine, harmai, pilveksine, mustu).

4. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

sellitä selgie-

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

Проверь: 3. selgie-y sellitä-h

5. Проспрягай этот же глагол в отрицательной форме. Taivuta verbi kieldomuvvos.

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

6. Напиши, продолжи предложения. Kirjuta, jatka virkehet.

Minä selgien pihale. Panen piäh (min?) _____ .

Panen piäle (min?) _____ .

Kengin jallat. Panen jalgah (mit?) _____ .

Panen kädeh (mit?) _____ .

30 urokku

1. Нарисуй новогоднюю открытку. Piirusta uuvenvuvven korti.

**Поздравь родителей с Новым годом.
Hyvittele vahnembii Uvven vuvvenke.**

**2. Напиши, как вы готовитесь к Новому году.
Kui työ varustutto Uudeh vuodeh? Kirjuta.**

31 urokku

**1. Напиши названия домашних животных.
Kirjuta kodiälätit.**

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

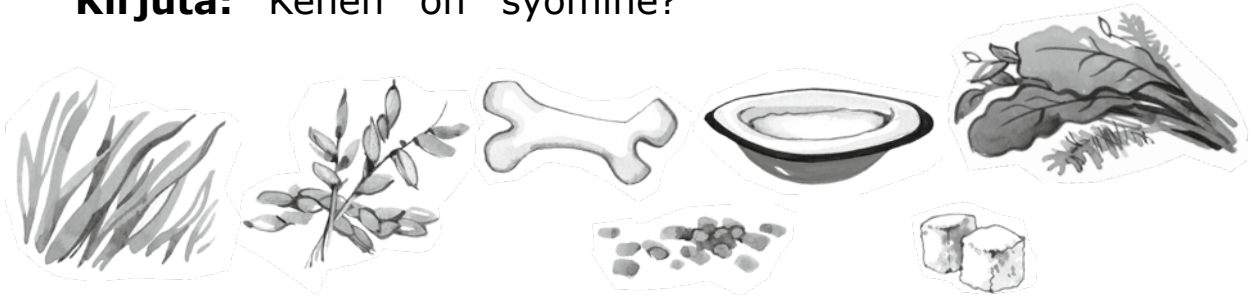
6. _____

7. _____

8. _____

2. Напиши, чей это корм.

Kirjuta: Kenen on syömine?

Напиши по образцу. Kirjuta nenga.

Kagru on ...-n syömine.

3. Напиши о своём домашнем животном по плану.

Kirjuta omas kodelätis kuavua myö.

Mittuine lembielätti on sinul? _____

Mittuine se on? _____

Midä se syöy? _____

Как ты заботишься о своём питомце? Kui sinä piet huoldu omas elätis? _____

Используй слова. Käytä sanoi.

syöttiä (syötä-), **kävellä** **pihal** (kävele-), **pezettiä** (pezetä-), **ruokkie** (ruoki-)

**4. Напиши, что ты умеешь делать.
Kirjuta, midä sinä maltat ruadua.**

Minä maltan _____ .

**Какой инструмент используешь в работе?
Mittumua vehkehty käytät ruavos?**

Minä ...-n (mil?) ...-l _____ .

5. Вспомни вещества. Mustoita ainehet.

puu	raudu	tuohi	villu	st'oklu	savi	bumuagu
puu-s	ravva-s	tuohes	villa-s	st'okla-s	save-s	bumuaga-s

Напиши ответы. Kirjuta.

Midä luajitah saves? _____

Midä luajitah ravvas? _____

Midä luajitah villas? _____

32 urokku

1. Напиши ответы. Kirjuta vastavukset.

Äijygo hengie on sinun perhes? _____

Äijygo poigua da tytärdy on sinun muamal da tuatal?

**2. Отгадай загадки и напиши ответы.
Arbua arbitukset da kirjuta vastavukset.**

Minun tuatale häi on poijannu. Kenekse hai tulou minule?

Minun muamale häi on tyttärenny. Kenekse häi tulou minule?

3. Напиши ответы. Kirjuta vastavukset.

Minke sinä elostat? _____

Mih sinä kižuat? _____

**4. Напиши, чья это одежда.
Kirjuta, kenen ollah sovot.**

Образец. Malli: Turki on ...-n. Kuatančat ollah ...-n.

**5. Напиши, какой новогодний костюм готовишь ты.
Kirjuta, mittumat uvvenvuvven ruutat varustat sinä.**

Образец. Malli: Uvvenvuvven pruaniekas minä roimmos reboikse. Minä varustan reboin ruutat.

**6. Нарисуй открытку ко Дню рождения.
Piirusta korti roindupäiväke.**

**Напиши поздравление с Днём рождения другу.
Hyvittele dovariššua roindupäivänke. Kirjuta.**

33 urokku

1. Напиши, какая погода сегодня. Kirjuta, mittuine siä on tänäpäi.

2. Употреби глаголы в 3 лице единственного числа. Käytä verbit yksikön 3:ndes persounas.

tuučata tuuččua-

tuhuta tuhuo-

3. häi _____

В отрицательной форме.

Kačo verbit kieldomuvvos: ei tuuččua, ei tuhuo.

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Сегодня метёт метель. Сегодня идёт снег. Сегодня не метёт. Не идёт снег.

3. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mittuine on talvi Karjalas? _____

4. Напиши, почему месяцы получили такие названия. Kirjuta, mindäh kuut suadih nengozet nimet.

Talvikuu _____

Pakkaskuu _____

Tuhukuu _____

34 urokku

1. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Pakkaine, regyt, sukset, luistimet, kur'oi, kur'oipualikku, čurata, seizuo, tartuo.

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Кататься на санках, кататься на лыжах, кататься на коньках, играть в снежки, играть в хоккей.

Зимой очень холодно. На улице мороз. Не стой на морозе. Возьми санки и катайся с горы.

3. Проспрягай глагол в отрицательной форме. Taivuta verbi kieldomuvvos.

seizuo seizo-

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

4. Напиши, что надо надевать зимой.

Kirjuta, midä pidäy panna piäle talvel.

Talvel pidäy panna piäle _____

35 urokku

1. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

voittua voita-, voitta- a~e

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Игрок победит. Мы победим в игре. Они победят в соревнованиях.

2. Посмотри, как образовалось новое слово.

Каčo, kui rodih uuzi sana.

Selgy — sellä-t, sellälleh.

Образуй новые слова от слов. Luaji uuvet sanat.

Bokku _____

Vačču _____

3. Напиши, как надо делать снежного ангела.

Kirjuta, kui pidäy luadie lumianheli.

36 urokku

1. Выпиши из учебника загадку про санки.
Kirjuta arbaitus regyöh näh.
-

2. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

vediä vie-, vedä-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

3. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Ты сидишь в санках, я тебя везу. Я сижу в санках, ты меня везёшь.

4. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mih kižuatto työ talvel? _____

37 urokku

1. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

suksittua suksita-, suksitta-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Мы пойдём на лыжах в лес. Они идут на лыжах по лыжне.
Я фотографирую лес. Ты фотографируешь.

3. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Kenenke sinä suksitat? _____

Malli: Minä suksitan tuatanke. (muamo, sizär, velli,
dovariššu, ystäväy)

4. Прочитай. Luve.

Talvel meččy on ylen čoma. Puut pandih piäle valgiet turkit
da šuapkat. Lumi läpettäy päivypastos.

Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Midä sinä näit talvimečäs? _____

38 urokku

1. Вспомни и напиши названия зимующих птиц. Mustoita talvilinnut. Kirjuta niilöin nimet.

2. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

syöttiä syötä-, syöttä-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Я сделаю кормушку. Он кормит птичек. Мы кормим птичек.

3. Прочитай. Luve.

Koiru hyppäi jälles, ga myöhä oli. Koiran rinnal on luu. Harakku lendi lähembi butkua. Butkan luo viruu koiru. Se koppai luun da lähti lendoh. Harakku istuu aijal.

Это рассказ? Почему? Ongo tämä kedomus? Mindäh?

Расположи предложения так, чтобы получился рассказ. Pane virkehet jällekkäi da kirjuta kedomus.

39 urokku

1. Проспрягай глагол в отрицательной форме. Taivuta verbi keldomuvvos.

unohtua unohta-

yksikkö

monikko

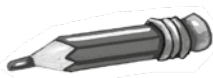
1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Идёт снег. Наступила зима. Я не забываю кормить птичек.
Мы не забываем сыпать корм.

40 urokku

1. Напиши, что это. Kirjuta, mit nämä ollah.

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Поточить карандаши, нарисовать рисунок, рисовать цветными карандашами, рисовать фломастерами.

Я рисую медведя. Я нарисую медведя. Ты рисуешь белку. Ты нарисуешь белку.

3. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Midä on piirustuksel? _____

Mittuine se on? _____

Mil piirusti lapsi? _____

Midä on piirustuksel? _____

Mittumat net ollah? _____

Mil piirusti lapsi? _____

41 urokku

1. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

tavata tabua-

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

В лесу много следов. В лесу много зайцев и лис. Лиса ловит мышей. Лиса ловит зайцев. Лиса хитрее волка.

3. Дополни предложения. Täytä virkehet. Kirjuta.

Reboi on _____ .

Reboil on _____ .

Reboi ei ole _____ .

4. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Konzu ristikanzah näh sanotah: «Vot olet reboi»?

42 urokku

1. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

varata varua-

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

2. Составь словосочетания, предложения с этим глаголом. Keksi sanayhtymät, virkehet tämän verbinke.

3. Дополни предложения. Täytä virkehet. Kirjuta.

Jänöi on _____ .

Jänöil on _____ .

Jänöi syöy _____ .

4. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Konzu ristikanzah näh sanotah: «Olet gu jänöi»?

**5. Вспомни и запиши загадку про зайца.
Mustoita da kirjuta arbaitus jänöih näh.**

43 urokku

1. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

puolistua puolista- a~e

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

Проверь: 3. puolista-u puoliste-ta-h

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Защищать Родину, охранять свою землю.

Они защищают Родину. Мужчины — защитники Родины.

3. Кого ты поздравишь с Днём защитника Отечества? Что пожелаешь? Kedä sinä hyvittelet Ižänmuun puolistajan päivänke? Midä toivotat?

Напиши поздравление. Kirjuta hyvittely.

Armas _____ !

Hyvittelen sinuu _____

_____ -nke!

Toivotan sinule _____

_____ .

Sinun _____ .

44 urokku

1. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

muata magua-

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Белка быстрая. У белки пушистый хвост. Белка ест семена шишек. Белка спит в дупле.

3. Дополни предложения. Täytä virkehet. Kirjuta.

Oravu on _____ .

Oraval on _____ .

Oravu syöy _____ .

4. Прочитай прилагательные и подбери к ним антонимы. Запиши пары. Lue adjektiivat da eči antounimat. Kirjuta antounimat.

turbei _____ nuori _____

kirkei _____ pieni _____

lämmin _____ pitky _____

Составь словосочетания, предложения с этими словами. Keksi sanayhtymät, virkehet nämmien sanoinke.

45 urokku

1. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

mečästiä mečästä- ä~e

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

**2. Переведи на карельский язык.
Kiännä karjalakse.**

Голодный волк воет. Воет холодный ветер. Волк — умное животное. Волк злой. Голодный волк охотится. Они охотятся.

3. Прочитай рассказ. Luve kerdomus.

HUKAT

Oli vilu talvi. Hukku tuli kylän rinnal. Se oli harmai, laihi. Täs tuli vastah toine hukku. Tämägi hukku on laihi.

— Älä tule vastah, koiru. Hukan hammas on terävy.

Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksi.

Mittumat ollah hukat? _____

_____ .
Mindäh ei sua puuttuo hukale vastah? _____

_____ .
Konzu sanotah: «**Olen nälläs, gu hukku**»? _____

46 urokku

Показатель прошедшего времени глаголов –i. Imperfektan tunnus on –i.

1. Проспрягай глаголы в прошедшем времени. Taivuta verbit imperfektas.

tiijustua tiijusta-, tiijust-i

yksikkö

1. minä _____

2. sinä _____

3. häi _____

muata magua-, maga-i

monikko

myö _____

työ _____

hyö _____

yksikkö

1. minä _____

2. sinä _____

3. häi _____

monikko

myö _____

työ _____

hyö _____

Проверь: 3. tiijusti, magai tiijustettih, muattih

Составь словосочетания, предложения с этими глаголами. Keksi sanayhtymät, virkehät nämmien verbiöinke.

2. Прочитай рассказ. Luve kerdomus.

HIRVET

Meččylagevuksel, kahten kuuzen keskes, azetui yökse lehmyhirvi poigazenke.

Poigaine oli pikoi pikkaraine, keldaine.

Kaiken päivän hirvyt käveli muamanke meččiä myö, väzyi. Nygöi magai da nägi undu.

Nägi, kui tiijusti, gu ei sua sydie neniä kudžoimättähäh, sendäh gu kudžoit mennäh nenäh, korvih, silmih. Nägi vihažen ilveksen da kerras havačui.

Muamo nuoli poijan. Hirvyt myös rauhasti uinoi.

Найди в рассказе все глаголы. Выпиши их и подчеркни показатель прошедшего времени.

Lövvä kerdomukses kai *verbit*. Kirjuta net da viivua niilöis imperfektan tunnus *-i*.

47 urokku

1. Ответь на вопрос письменно.

Vastua kyzymykseh. Kirjuta.

Konzu on pruazniekku Naizien päivy?

2. Mituine on sinun mama?

Ответь на вопрос. Используй слова.

Vastua kyzymykseh. Käytä sanoi.

Hyväsydämelline, hyvyöntahtoi, huolenpidäi, hyvätabaine, rahmannoi, ruadai, čopakko, pehmeisanaine, tiijonalaine, helly, armas.

3. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Midä sinä varustat muamale lahjakse?

4. Напиши поздравление. Kirjuta hyvittely.

Armas (armahat) _____ .

Hyvittilen (kedä?) _____

(minke?) _____ .

Toivotan (kenele?) _____

(midä?) _____ .

Sinun (teijän) _____ .

48 urokku

1. Соедини линией слово и картинку.

Yhtistä viival sana da čomaine.

Zuahari, maido, jäiččy, suolu, jauho, voi, ruahto.

Составь словосочетания, предложения с этими словами. Keksi sanayhtymät, virkehät nämmien sanoinke.

2. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

suvaija suvaiče-, suvaičče- e~o

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

3. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Творог со сметаной, нет муки, 5 яиц.

Я люблю молоко и творог. Ты любишь сметану. Он любит простоквашу. Мы любим картофельные калитки. Они любят калитки с творогом.

4. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mittumua šipainiekkua sinä suvaičet? _____

_____ .

49 urokku

1. Напиши о своей бабушке. Kirjuta omas buabas.

Kuibo on buaban nimi? _____

Kusbo buabo eläy? _____

Midä buabo maltau? _____

Suvaičetgo sinä buabua? _____

2. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Kui autat buabua?

Используй слова. Käytä sanoi.

kävvä (**kävy-**) laukkah, pyhkie (**pyhki-**) pöylöi, pyhkie latettu, pestä (**peze-**) latettu, pestä astieloi, imuroijä (**imuroiče-**), keittiä (**keitä-**), lykätä (**lykkiä-**) toppii, valella (**valele-**) kukkii, kabrastua (**kabrasta-**) pertii, kerätä (**keriä-**) stolua

Minä _____

50 urokku

1. Напиши. Kirjuta.

Kuibo on suarnan nimi? _____

Mittuman rahvahan on suarnu? _____

2. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Min kylvi died'oi? _____

Midä oli ielleh? _____

Продолжи предложение. Jatka virkeh.

Died'oi kučui abuh buaban, ...

51 urokku

1. Закончи предложение. Lope virkeh.

Talvikuut: _____ .

Отгадай загадку. Arbua arbaitus.

Valgei kate kaiken muailman katoi. (_____)

2. Mittuine siä on talvel?

Напиши. Используй слова. Kirjuta. Käytä sanoi.

Siä (poudu, lämmin, vilu, ylen vilu, rauduvilu, pakkaine, tuuline, räkki, märgy), **tuuli** (kova, vilu, ylen vilu, lämmin, vieno), **taivas** (puhtas, sinine, harmai, pilveksine, mustu), **tuuččuau**, **tuhuou**, **panou lundu**.

3. Прочитай и отгадай. Luve da arbua.

Iče pieni, händy turbei. (_____)

Suuri kaži eläy mečas. (_____)

Talvel valgei, kezäl harmai. (_____)

Запиши загадку рядом с отгадкой.

Kirjuta arbaitus arbavuksen rinnal.

4. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksi.

Kenen jäljet ollah lumel? _____

Mindäh ei ole kondien jälgie talvel? _____

52 urokku

1. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksi.

— Konzu on **Ižänmuan puolistajan päivy**? _____

— Konzu on **Naizien päivy**? _____

2. Прочитай. Luve.

Armas tuatto!

Hyvittelemmö sinuu Ižänmuan puolistajan päivänke!
Toivotammo sinule lujua tervehytty da kaikkie hyviä!

Sinun poijat.

Напиши поздравление с праздником 8 марта маме от своего имени. Kirjuta hyvittelly mamale omas nimes.

.....

3. Что изображено на картинке? Midä on čomazes?

Напиши. Kirjuta.

Kuibo on suarnan nimi? _____

Mittuman rahvahan on suarnu? _____

Joga suarnas on mitahto opastus.

Mih opastau tämä suarnu? _____

53 urokku

1. Прочитай. Luve.

Keviäs on kolme kuudu: kevätkuu, sulakuu, oraskuu.

Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mindäh kuut suadih nengozet nimet?

Kevätkuu _____

Sulakuu _____

Oraskuu _____

Показатель прошедшего времени глаголов -i. Imperfektan tunnus on -i.

2. Проспрягай глаголы в прошедшем времени. Taivuta verbit imperfektas.

nostattua nostat-i, nostatt-i

sulata sula-i

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

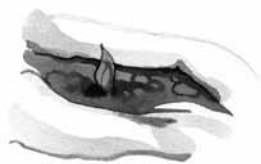
työ _____

3. häi _____

hyö _____

Проверь: 3. nostatti, sulai nostatettih, sulattih

3. Напиши, что произошло в лесу. Используй слова.
Kirjuta, midä rodih mečäs. Käytä sanoi.

Päiväine, lumitiähtyt, tippaine, kivos, mua, orahaine,
lumikelloine.

Sulai, sulii, pakui, meni, nouzi, ozuttihes, kazvoi.

54 urokku

1. Прочитай. Найди лишнее. Luve. Lövvä liigu.

Peldovaro, kottaraine, sorzu, čiučoi, hanhi, kurgi, soloveilindu,
kägöi, piäsköi ollah muuttolinnut.

Выпиши названия только перелётных птиц.
Kirjuta vai muuttolinnut.

2. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

kohendua kohenda- a~e

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

3. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Kui peldovaroit kohendetah pezii? _____

Mittuine on peldovaroit? _____

55 urokku

1. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Pöntö, seiväs, pajo, kottaraine, soloveilindu, sadakieli, juoksendella, tabailla.

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Скворечник находится на шесте. На шесте нет скворечника. Скворец ловит гусениц. Скворцы бегают по двору.

3. Найди пары слов и запиши предложения. Lovvä puaru sanale da kirjuta virkehet.

minä	kuundelemmo	myö	pajattau
sinä	ečitäh	työ	tulen
häi	vuottelet	hyö	autatto

4. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Konzu tullah meile kottarazet? _____

Mittuine on kottaraine? _____

Mittuine on kottarazen pajo? _____

56 urokku

**1. Расскажи о реке, отвечая на вопросы.
Sanele jogeh näh kyzymyksii myö.**

Mittuine on jogi? _____

Mittuine on joven virdu? _____

Mittuine on joven pohju? _____

Midä on jovel talvel? _____

**Используй в рассказе слова.
Käytä kerdomukses sanoi.**

suuri — pieni, puhtas — ligahine, levei — kaidu,
kalakas — kalatoi, pitky — lyhyt,
jyrky — lačču, syvä — madal, ravei — hil'l'u

2. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mittumat jövet ollah Karjalas? _____

Mittumua kalua sinä tiijat? _____

3. Проспрягай глаголы. Taivuta verbit.

radžista radžize- e~o

katketa katkene- e~o

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Осенью тонкий лёд под ногами трещит, а потом ломается.
Весной лёд не трещит, а сразу ломается.

Älä mene kevätjiäle!

57 urokku

1. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mittumat ollah suurimat Karjalan järvet? _____

Mi on lambi? _____

2. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Ahven, haugi, lahnu, matikku, kiiškoi, kuha, siigu, särgi, kuor`oi, riäpoi, lohi, harjus.

3. Посмотри, как склоняются слова.

Каčo, kui taivutah sanat.

ahven	haugi	särgi	lohi	harjus	siigu
ahvene-t	havvi-t	sarri-t	lohe-n	harjukse-t	siija-t
ahven-du	haugi-i	särgi-i	loh-tu	harjus-tu	siigu-a

Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mittumua kalua on teijän joves da järves?

Напиши по образцу. Kirjuta mallin mugah.

Meijän joves (järves) on (midä?) haugii.

4. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Я поймал окуня, щуку, ерша. Я поймал 2 щуки, 3 окуня, 5 ершей. В Ладоге много корюшки. В озере нет щук, но много плотвы.

5. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mittumua kalua sinä suat? _____

58 urokku

1. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Piä, silmät, suu, rungu, händy, evä, suomus, šaglat.

2. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Midä on kalal? _____

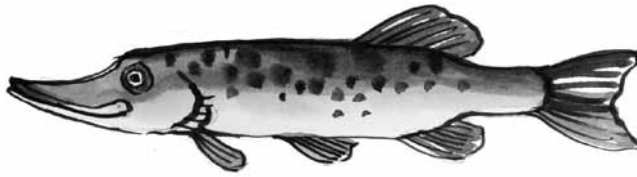
Min vuoh kala hengittäy? _____

Min vuoh uidau? _____

3. Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mittuine kala syöy toizii kaloi? _____

4. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mittuine on haugi? _____

Kus eläy haugi? _____

Mustoita da kirjuta sananpolvi haugih näh. _____

59 urokku

1. Отгадай загадки. Arbua arbitukset.

Keppi käis, langu joves. (_____)

Vies seizou, mual kuaduu. (_____)

2. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Ongiruagu, siimu, pullo, ongi, kalastua, ongittua, pyydiä.

Ответь на вопрос.
Vastua kyzymykseh.

Midä on onges? _____

**3. Вставь пропущенные слова verko, nuottu.
Kirjuta sanat verko, nuottu pädeväh kohtah.**

_____ laskietah kahtei. _____ pidäy
panna aijoi huondeksel, vuottua da sit kerätä kalat.

_____ on suuri _____.
_____-le kävväh joukolleh. _____ lykätäh
vedeh da vietäh randah.

4. Спиши. Kui pidäy oigieh kalastua? Kirjuta.

Älä ota hienozii kalazii! Työnnä net jogeh! Anna kazvetah!

60 urokku

**1. Узнай дерево. Подпиши. Mittuine on puu?
Kirjuta sana puun alle.**

Koivu, pihl'ai, tuomi, paju, leppy, huabu, kuuzi, pedäi.

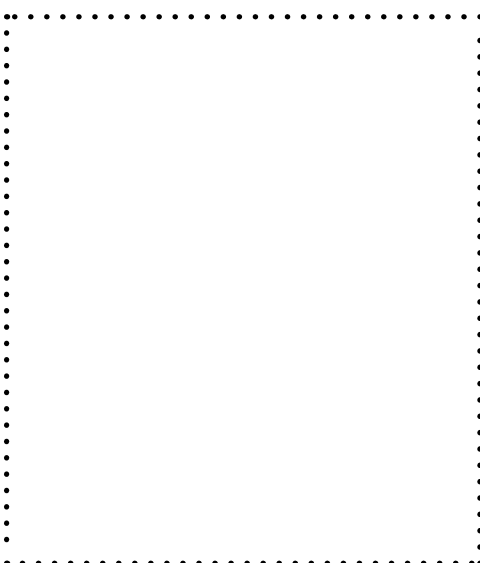

2. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

В лиственном лесу растут берёза, осина, ольха, рябина.
В хвойном лесу растут ель и сосна. В смешанном лесу растут
лиственные и хвойные деревья.

3. Выбери дерево, нарисуй и опиши его.

Valliče puu, piirusta da kirjuta mittuine se on.

	
---	---

Используй слова.

Suuri — pieni, levei — kaidu, pitky — lyhyt, korgei —
madal, mustu — valgei, ruskei, vihandu, keldaine.

Puun ozat: juri — jure-t, rungo, oksu, varbu — varva-t,
lehti, havvu, käby — kävy-t, kukku, halvaine, skänčy, marju.

61 urokku

1. Найди лишнее. Lövvä, mi on liigu.

Koivu, leppy, huabu, pihl'ai, kuuzi, vizakoivu, paju, tuomi.

Запиши правильное предложение.

Kirjuta oigei virkeh.

... , ... , ... , ... , ... ollah lehtipuut.

2. Прочитай и переведи текст письменно.

Luve da kiännä tekstu. Kirjuta.

Vizakoivu kazvau yksittäin da pienil juokkozil. Toiči se kazvau tuhjolleh.

Vizakoivu ei ole ylen korgei puu. Sen korgevus on läs 5–6 metrii. Vizakoivu ei ole ylen čoma, on viäräččy, ga sen puu on čoma da kirjavu. Vizakoivu on suures arvos. Sen puus luajitah čomendustu, astettu, pertilomuu.

3. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Kui kazvau vizakoivu? _____

Min korgevus se on? _____

Midä luajitah vizakoivus? _____

62 urokku

1. Посмотри, как образовалось новое слово. Kačo, kui rodih uuzi sana.

Kengy — kengä-t, kengä**ttä**h.

Образуй новые слова от слов. Luaji uvvet sanat.

Tuli — tule-t — _____ Vezi — vie-t — _____

2. Отгадай загадки. Arbua arbitukset.

Tulettah, viettäh kiehuu. (_____)

Iče on pieni, parren jygien kandau. (_____)

3. Проспрягай глаголы. Taivuta verbit.

ruokkie ruoki-, ruokki-

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

puhtastua puhtasta- a~e

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

В лесу есть муравейники. В лесу много муравейников.
В муравейнике много муравьёв. Муравейник — дом муравьёв.
Муравьи строят муравейник. Муравьи очищают лес.

4. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksi.

Äijygo kudžoidu on kudžoimättähäs? _____

Midä ruatah kudžoit? _____

Älä koske kudžoimättähii!

63 urokku

mandžoi

peldomandžoi

1. Сравни эти ягоды, ответив на вопросы.

mandžoi

Kus kazvau? _____

Mittuine on kukkaine? _____

Mittuine on marjaine? _____

Kui pietäh huoldu? _____

peldomandžoi

Kus kazvau? _____

Mittuine on kukkaine? _____

Mittuine on marjaine? _____

Kui pietäh huoldu? _____

2. Проспрягай глаголы. Taivuta verbit.

kytkie kytke-, e~ö

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

valella valele- e~o

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

3. Kiännä karjalakse.

Первая лесная ягода — земляника. Земляника — маленькая красная сочная ягода. Я люблю землянику. Земляника растёт в лесу. Землянику не надо полоть и поливать.

Клубника растёт возле дома. Клубника — крупная красная сочная ягода. Клубнику надо полоть, поливать. Все любят клубнику.

64 urokku

1. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mittuine siä on tänäpäi? _____

Mittuine siä on keviäl? _____

Midä ruatah lapset keviäl? _____

2. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mih kižah sinä kižuat keviäl? _____

Mih himoittau kižata? _____

Ajeletgo sinä pyöräl? _____

3. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

vallita valliče-, valličče- e~o

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

4. Просклоняй слово. Taivuta sana.

ken? vedäi — vedäjä-t

kenen? _____

kedä? _____

Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Kui vallitah kižan vedäjän? _____

65 urokku

1. Отгадай загадки. Arbua ar baitukset.

Keski merel muadu pala. (_____)

Kannettavu väzyy, kandai ei väzy. (_____)

2. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Suari, laivu, veneh, aldo, kirikkö, časounu, puuarhitektuuru,
mustomerki, nygyaigaine, puuhine, suarekas.

3. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Большой остров, маленькие острова, современные корабли, приезжают на кораблях, приезжает на лодке, памятник деревянного зодчества, деревянные церкви, деревянная часовня, много церквей, много часовен.

Кижы — большой остров. На острове много деревянных церквей и часовен.

4. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Midä on Kižis? _____

Mil kävväh Kižih? _____

Olitgo sinä Kižis? _____

66 urokku

1. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Suvaja, armastua, rikas, kallis, luondo, čuppu, ruadai, rahmannoi, rippuo, pidiä.

**2. Подбери синонимы. Напиши.
Lövvä sinounimat. Kirjuta net.**

kodirandu, ižänmua, suvaija, armastua, roindumua

3. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

pidiä pie-, pidä-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Проверь себя: 3. pidäy pietäh
pie armahannu, pietäh armahannu.

3. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Гостеприимный народ, трудолюбивый народ, любимая Родина, богатая природа.

В Карелии богатая природа. Карелия — красивая земля. Я люблю свою землю. Я люблю Родину.

4. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksi.

Kus sinä elät? _____

Mittuine on Karjal? _____

67 urokku

1. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksi.

Äijygo kuudu on keviäs? _____

Mittumat kuut ollah? _____

Mittuine siä on keviäl? _____

2. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksi.

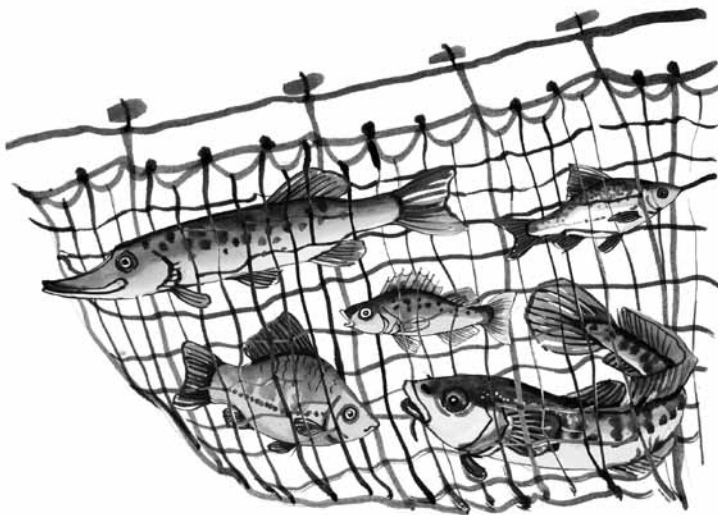
Mittumua muuttolinduu sinä tiijät? _____

Mi on liigu čomazel? Mindäh? _____

3. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mittumua tiijät kalua? _____

Mittumua kalua on verkos? _____

**Kenen ongeh
puutui kala?**

4. Проспрягай глагол. Taivuta verbi.

työndiä työnnä-, työndä-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Проверь себя: 3. työndäy työnnetäh

Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Весной много ручейков. Мальчик пускает кораблики. Дети пускают кораблики.

68 urokku

1. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mittumien puuloin ollah oksat? _____

Mittumien puuloin ollah kukkazet? _____

2. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Mittumua marjua on mečäs? _____

Midä kerätäh mandžoin jälles? _____

Mittumua marjua kerätäh sygyzyl? _____

3. Karjal on čoma mua. Karjalas on äijy nähtävysty.

Ответь на вопрос. Vastua kyzymykseh.

Mittumua nähtävysty on Karjalas? _____

4. Переведи на русский язык. Kiännä ven'akse.

Kiži on suuri Oniegu-järven suari.

Kivač on kuulužu suuri koski.

Valamoi on suuri Luadogu-järven suari.

5. Переведи на карельский язык. Kiännä karjalakse.

Большой водопад, маленький водопад, известный водопад.
Кивач — известный водопад.

6. Ответь на вопросы. Vastua kyzymyksih.

Kunne lähtet kezäl? _____

Midä tahtozit nähtä? _____

[illegible]

Рабочая тетрадь к учебнику
Т. А. Барановой
«Карельский язык»
(ливвиковское наречие)
для 3-го класса

В издании использованы фотографии В. Ларионова.

Подписано в печать 11.12.2014. Формат 60×84¹/₈. Печать офсетная.
Усл. печ. л. 11,16. Тираж 500 экз. Заказ № 018.

КРОО «Фонд творческой инициативы».
185031, г. Петрозаводск, наб. Варкауса, 1а.

Отпечатано в ООО «Verso».